

Gündelik: Ýazyjy ýalan sözlese...

Category: Goşgular,Hekaýalar,Kitapcy,Ýatlamalar

написано kitapcy | 26 января, 2025

Gündelik: Ýazyjy ýalan sözlese... ÝAZYJY ÝALAN SÖZLESE...

Şeýle bir ýagdaýlar bolýar. Kimdir birine eliňden gelenini edýäň. Baryňy-ýoguň orta goýýaň. Ony goldamak üçin iň gowy bähbitleriňden geçýäň, salama sataşmajak adamlaryňa yüz tutýaň, kakmajak gapylaryň kakýaň. Emma bolanok. Näme etseňem, näçe janyksaňam bolanok. Hemme zat, tutuş dünýä seniň garşyňa ör-boýuna galýar. Deňziň ortasyna gaýyp düşen saman sypaljygy ýaly hiç zat eliňden gelenok. Ahyrsoňy, owarrama urýaň, näme bolsa şo bolsun edýäň. Säginýäň. Şeýdibem ýerden galdyrjak bolup çyr-çytyr bolan adamyň gözünde dünýäniň iň ýalançy adamy bolup galyberýäň. Beýdeniňden, beýle bolup galanyňdan, onda şeýle pikir döredip-onuň gözünde şeýlekin dereje peselip başgalara-da ýalňyş tanalanyňdan-a, ilkibaşda oňa goldaw golunu uzatmanyň gowy boljak ekendigini oýlaýaň. Yöne iş işden geçensoň, giç-dä... Goldaw golunu uzatdygyňça özüňem betbagtlyga iterýäň, ony-da.

Hawa, käyerde, käwagt, kä adama etjek ýagşylygyň dünýäde oňa edip boljak iň ýowuz ýamanlyk bolubam bilýän eken. Kä kişi el uzadan adamyň durky bilen ýalana, galplyga bürenip gelse şeýle bolýandygyny aýdýar. Bilemok, belkäm şeýledir, belkäm däldir... Yöne bir zady-ha anyk bilýän: Hiç haçan «sen sag, men salamat» edip her kim öz ýoluna gidende, hiç kim ynjamaz ýaly özgeleride içgin tanamajak bolmaly, özüňi-de içgin tanatmaga ýol

bermeli däl. Ýogsa, käbiri seniň bar bähbidiňi, at-abraýyň orta goýup eden ýagşylyklaryň, şol sanda özünü saña ýalan tanadanyny hasaba alman, oturan-turan ýerinde adyň garalamaga dyrjaşýan eken.

Şeýle ýagdaýlary gördüğem, eşitdigem, başdanam geçirdik. Gürrüň bu hakda däl. Ahyrky aýtmak isleýän pikirimi umumy akaba syrykdymakçy bolýanam bolsam, aşakda aýdyp berjek zadym başga.

* * *

Her döwrüň bir pişesi. Biziň çagalygymyz kitap bilen geçdi. Indiki çagalaryň telefon elinden düşenok. Çagalykda ilkinji okan eserlerimiň käbirini häzirem atlandyryp biljek: «Mýunhauzeniň başdan geçirilenleri», Kaýum Tañrygulyýew «Padymanyň ýodasy», Ata Gowşudow «Dordepel», «Gandym aganyň maşgalasy», Berdi Kerbabáýew «Yhlasa-myrat», «Japbaklar», Lew Tolstoý «Kawkaz ýesiri», Naryman Jumaýew «Syrly gala», Çary Aşyrow «Ganly saka»...

Meň şonda beýle kitaplary ýazýan nähili adamlarda diýip oýlaýanym ýadyma düşýär. Olary dünýäniň iň arassa, iň doğrucyl... pygambersypat adamlar hökmünde göz öňüne getirerdim, şeýle adamlary görmegi arzuwlardym.

Ýyllar ýyllaryň yzyny kowalap geçdi gitdi.

Ykbal dartyp, şol birmahalky göz öňümde janlandyran «pygambersypat» adamlarymyň köpüsini ýakyndan tanamak, gatnaşmak miýesser etdi. Gynansak-da, durmuşda hemme adamyň deň bolmaýsy ýaly, ýazyjy-şahyrlaryň dünýäsinde-de hemmesi gyradeň gowy bolmaýan eken: içinde hakykatdanam pygambersypat bahasyna mynasyp – eteginde namaz okabermelisi-de bar, ýüzüni ýeke gezek görmän, tanaman, diňe eserini okap gezibermeli eken diýdirýäni-de bar.

Gazet redaksiýalarynyň birinde ýolbaşçy wezipede işleýän ýaş şahyrlaryň biri bir gezek «Kakam iň hapa, iň biderek, iň ýalançy... adamlaryň döredijilik we sungat işgärleriniň arasında bolýandygyny aýdypdy, men metbugata gelip munuň aňryýany bilen doğrudygyna göz ýetirdim» diýipdi.

Bu gürrüňleriň barsy bir ýana. Kimiň nähilidigine, kimdigine garamazdan, eýýäm giň okyjylar köpcüligine tanyş bolandoň hem-

de köp soralyp durlansoň, okyjysy-da az bolmaýar diýen pikir bilen esasan ýaşuly ýazyjy-şahyrlarymyzyň eserlerini kitapçy saýtynda yzygiderli berip gelýärис. Olaryň arasynda ýazýan söýgi hakdaku hekaýalary-nowellalary idegli, esasanam eserleri gyz-gelinler tarapyndan köp soralýan ýaşuly ýazyjymyzyň birine saý-sebäp bilen şu ýylyň başynda bir doglan gün üýşmeleňinde sataşyp, geçen maý aýynda-da öz doglan gününü gutlap, eger kompýutere geçirilen görnüşi bar bolsa hekaýalaryny sahypamyzda gaýtadan hak eýesine-okyjysyna ýetirer ýaly ýardam etmegi haýyış etdim. Elbetde, göwnaçyk we şadyýan gylykly, esentanyş ýaly ilkinji gören adamy bilen derrew-gepi sözi alşyp gidýän ýazyjymyz bu teklibimi uly höwes bilen kabul etdi we eserlerini iş wagty iş ýerine gelip, alyp biljekdigimi aýtdy. Ondan bări bir aýa golaý wagt geçdi. Öňňin gündelik iş hysyrdylarynyň arasynda wagt tapyp onuň ýanyna baryp gaýtmak üçin til kakdym. Almady. «Aý, iş-güýç bilen başagaý bolup gören däldir» diýip pikir etdim. Düýn birkuç sagatlyk sypyndym-da, ýene til kakdym, üç-dört sapar jaň aýlasamam almady. Baş minut çemesi wagt geçensoň özi aýladı. Men oña eger mümkün bolsa sagat 11-12 töweregi barjakdygymy aýtdym. Begendi, hemişeki degişgenligini etdi, «hany, synanşyp gör, ýerimde tapyljak bolaryn» diýdi.

Sagadyň dili 11:00-y tegeläp 12-den 15 minut gädende, G.Kulyýew köçesiniň ugrundaky Metbugat merkeziniň soňky salnan täze binasyna bardym. Gynansak-da, 5-6 gezek jaň etsemem, ol elini almady. Girelgede duran esgeriňem onuň iş otagyna jaň etmesi peýda bermedi. «Ýaňy jaňlaşdym, baryp göräýin-le» diýip, gapydan geçdim.

Baryp görsem, iş otagy açık dur, ýöne özi ýok. Gapdalky kabinetde oturan gyzlardan sorasamam, «ýaňam şu taýda aýlanyp ýördi, ýokmy ýerinde?» diýip jogap berdiler. Telim gezek jaň etsemem almady. Ýene bir salymdan özi jaň edip, bir ýerik çykandygyny, kompýuterlere fleşka sokmaz ýaly edilendigini, şoň üçin özi bolaýanda-da eli boş gaýtmaly boljakdygymy aýdyp, sözünde tapylyp bilmändigi üçin öýleden soň meniň iş ýerime gelip hut özünüň eserlerini berip gitjekdigine söz berdi.

Ullakan adamyň, ýaşuly ýazyjynyň sypjyklap, ynanyп bolmajak

bahanalary sugsuryp durşuna geň galsamam, syr bildirmedim. «Öýleden soñ gels-ä geler, gelmese-de şuň hekaýasam gerek däl, zadam» diýip, ýöräp ugradymam welin, öňümden redaksiýada işleýän birküç sany tanyş gyz-gelin çykdy, olaryň hemmesi-de kimiň ýanyna nämüçin gelendigimi bilip, «aý, pylanymy, ol hemişe şeýl-ä, ýüpüne odun goýarlygy ýokdur...» diýip gülüsdiler, yzyndanam «sen nämüçin olar ýalylaň yzyndan kowalap-kösenip ýörsüň, goý, özi seni gözlesin, özi haýış edip eserlerini goýdursyn» diýidiler.

Öýleden soñam ýazyjymzdan habar-hatyr bolmady. Biri barada gutarnykly netijä gelmegiň heran-haçan ýalňyşdyryp biljegini gowy bilemsoñ, giçlik öye barandan soñ hernäçe aýlasym gelmese-de, iň soňky gezek janymy barlap görmegi makul bildim. Ýene aýladym, ýene almady. Durup bilmedim. «Sag bol, agam. Taňryýalkasyn. Hökmançylygy ýok» diýip sms ýazdym. Şobada okaldy. Ýone jogap bolmady. Diýmek, mesele ýazyjyň özünde eken. Beýdenden, ilkibaşdan ýok diýäýmeli. Çagasy bilen deň-duşam bolsam, ýalan sözläp birini jokrama yssyda entedip ýormek ullakan adama muwapyk hereket däl.

Her hili ýagdaý bolup biler. Belkäm, gyssagly işi çykandır. Ýone iň bolmanda jaňyň alyp, ýa jaň edip, şeýleräk bolandygyny aýdaýjak ýaly. Häzirki ýaşlaryň köpüsinden bular ýaly hereketler garaşylmaýan zat däl, ýone ýaşulylar beýtse geň görülýär. Ýaşuly nesliň her hili ýagdaý ýuze çykanda-da sözünde durýanlygy hakda soñ bir ýazgymda durup geçmekçi.

Men bu ýakımsyzlygy ýazjagam däldim, ýone içime-de sygdyryp bilmedim. Tanalýan ýazyjymzyň düýnki bolgusyz sypjyklygynyň döreden psihiki lapykeçligi gaty agyr degdi, hiç aýňalybilmedim. Ahyrynam şulary ýazyp, özümi özüm köşeşdirdim. Hormat goýýan adamyň ähli sylag-hormatyň pücege çykaryp taşlasa, gaharyňa başgarak zatlaram ýazasyň gelýär. Ýone beýtmek bize gelişjek däl.

Şeýle oý-hyýallar bilen soňky nokadymy goýjak bolup durkam, polisiýanyň otstawkadaky podpolkownigi, şahyr Geldimyrat Seýidow jaňlaşyp, özüniň soňky ýazan goşgularyny gowşuryp gitdi. Pespäl, uçursyz gowy adam. «Bir geçiden ak owlak hem dogar, gara-da...» diýleni. Ýazyjy-şahyr diýeniň şular ýaly

bolaýsa.

Bir zada beter gynanýan: birmahal elimizden düşürmän okan kitaplarymyzyň awtorlaryny bir görüp bolmazmyka diýip arzuw eden adamlarymyzyň käbiriniň bir apbaslyk gymmatynyň ýokdugyna... Ýatlamalar